

ol forradalom előtti Oroszország és a szocialista építés korszakának egyik legkiválóbb krónikása. (Sz. 1892. márc. 31. M) * M 72. 4. 64.

18. 50 éve, 1923 Hága: A Nemzetközi Nyelvtudományi Akadémia alapítása.

19. 175 éve, 1798-ban Novarában született Alessandro ANTONELLI olasz építész. Tanulmányait Milánóban, Torinóban és Rómában végezte. Egész életében a 168 m magas, egyetlen belső teret magába foglaló Mole Antonelliana-t építette, amelynek merész mezzerszerkezete a jövő építészeti megoldásait vetítette előre. (Mh. 1888. okt. 7. Torino) * (OI)

augusztus 15.

19. 15 éve, 1958 București: Megjelent a *Luceafărul* című irodalmi hetilap.

20. 30 éve, 1943-ban Bukarestben halt meg Eugen LOVINESCU kritikus, irodalomtörténész, kora egyik legkiválóbb román irodalomtudósa. (Sz. 1881. okt. 7. Fălcieni) * M 71. 9. 63.

21. 1922: A Japán Kommunista Párt megalakulása.

22. 125 éve, 1848-ban Párizsban született Vilfredo PARETO olasz közgazdász és szociológus; 1912-től a *Revue économique* című folyóirat tanára. Főleg mint szociológus volt nagy hatással a tudomány fejlődésére. (Mh. 1923. aug. 19.)

23. 400 éve, 1573-ban Londonban született Inigo JONES angol építész, festő és rajzoló. Olasz tanulmányútján az angol királyi udvar építészeti ügyelője lett. Templomokat és palotákat épített, amelyek az olasz reneszánsz hatásáról tanúskodnak: Banqueting House (Greenwich), Banqueting Hall (Whitehall). (Mh. 1652. június 21.) * (OI)

augusztus 16.

19. 115 éve, 1858-ban Liège-ben született Eugène YSAÏE belga hegedűművész, karmester és zeneszerző. Tanulmányait Wieniawskinál és Vieuxtempsnél végezte. Szólistikus tevékenysége mellett megalapította a róla elnevezett brüsszeli szimfonikus hangverseny-sorozatot. A brüsszeli főiskolán tanított. Sokszor komponált (verseny- és kamaraművek, szonáták — egyikét Enescu-nak ajánlotta —, vonósnégyesek, kisebb darabok). (Mh. 1931. Brüsszel) * (ök)

20. 200 éve, 1773-ban született Josef Jungmann cseh nyelvész, irodalomtörténész, a cseh felvilágosítás kiemelkedő alakja. (Mh. 1847. nov. 1. Prága) * M 72. 9. 60.

21. 250 éve, 1723-ban Plymptonban született Sir Joshua REYNOLDS angol festő és író, a londoni akadémia elnöke (1768—1790), századának egyik legnagyobb arcképfestője. Stílusa régi mesterek hatása alatt kristályosodott ki. Képeinek erős fény-árnyék játékát Rembrandtól, kompozíciójának lá-

gyabb, közvetlenebb jellegét Rubenstől örökölte. Fontosabb munkái: *Nelly O'Brien képmása*, 1760; *A Marlborough család*, 1778; *Garrick választóán a tragédia és komédia között*. Mint művészetelméleti író is jelentős. (Mh. 1792. február 23. London) * (OI)

Július 17.

— 1919: A Finn Köztársaság kikiáltása.

— 85 éve, 1888-ban Buczaczbán (Galícia) született Sömuél Jozsef ÁGNON, kétszeres Bialik-díjas, Nobel-díjas (1966) héber regényíró és novellista. „Ágnon a héber irodalom élő klasszikusa, a százados zsidó népmondák művészi, epikus feldolgozója. Műveiben gyermek- és ifjúkora elsüllyedt világát megkapó nosztalgiával ültette át Izrael modern héber irodalmába” (Berger György, 1970). Műveiből m: *És a meggörbödött kiegyenesedik*. R. 1922; *Tengerek szívében*. R. 1942. L. még Nagyvilág 1966. 12.; Égtájak, 1968.

Július 18.

— 1936: A spanyol nép ezen a napon kezdte meg harcát a fasiszta agresszorok ellen, a Spanyol Köztársaság védelmében.

— 55 éve, 1918-ban White Hillsben (Ausztrália) született J. ALDRIDGE, Lenin Béke-díjas (1953) angol regényíró és elbeszélő. Leghíresebb regénye: *The Diplomat*, 1949 (*A diplomata*, 1952) az angol gyarmatosítók ellen harcoló iráni nép hősiességét ábrázolja. Egyéb művei m: *The Sea Eagle*, 1944 (*Tengeri sas*, 1947); *Versenyfutás az életért*, 1948; *Of Many Men*, 1946 (*Az utolsó árnyék*, 1967); *The Hunter*, 1950 (*A vadász*, 1959).

— 100 éve, 1873-ban Budapestén született FÖREDI Richárd szobrász. A budapesti millenniumi emlékmű három királyalakja mellett főleg síremlékek és portrék fűződnék nevéhez. Szobrai: *Ipolyi Arnold* (Szeged), *Melius Juhász Péter* (Debrecen), *Madách Imre* (Bp.) (Mh. 1947. nov. 17. Bp.) * (OI)

— 1830: Uruguay első alkotmányának elfogadása, Uruguay Keleti Köztársaság kikiáltása.

Július 19.

— 1972. július 19—21: A Román Kommunista Párt Országos Konferenciája.

— 1965. július 19—24: A Román Kommunista Párt IX. Kongresszusa.

— 80 éve, 1893-ban Bagdadi faluban (ma Majakovszkij, Grúzia) született Vlagyimir V. MAJAKOVSZKIJ szovjet orosz költő, a forradalmi költészet egyik legnagyobb hatású alkotója. Majakovszkij életműve tulajdonképpen nem egyéb, mint a szocialista építés hatalmas hősköteménye. Szeszélyesen tördelt sorait, merész, néha bizarr kéneit páratlan erejű ihlet fonja egységbe, s teremtő képzelete a valóság legszürkébb dolgait is egy világot átfor-

máló új eszme távlatába helyezi” (Szabó Lőrinc: Örök barátaink). (Mh. 1930. április 14. Moszkva)

Július 20.

— 15 éve, 1958-ban Budapestén halt meg MEDGYESSY Ferenc, a huszadik század egyik legnagyobb magyar szobrászművésze. (Sz. 1881. január 10. Debrecen) * 70. 12. 60. * László Gyula: *MF*, 1968; *MF grafikai*. Kaposvár 1969.

— 50 éve, 1923-ban halt meg Francisco („Pancho”) VILLA mexikói harcos. Emiliano Zapata (†1919) harcostársaként részt vett a polgári demokratikus forradalom küzdelmeiben. A haladó, radikális politika híve volt. Akárcsak harcostársát, a reakció meggyilkoltatta. (Sz. 1878)

— 60 éve, 1913-ban Bukarestben született Aurel BARANGA drámaíró, költő, publicista, a felszabadulás utáni irodalmi és közélet egyik kiemelkedő személyisége, termékeny színpadi szerző. Színműveinek sora a 30-as évektől úgyszólván máig átfogja a román társadalom fejlődését: a kommunista és munkásmozgalom, az antifasiszta harc, a felszabadulás, a szocialista építés számos momentumát eleveníti fel gyakran magávalragadó párosszal. Színműveiből m: *A dudva*, 1950; *A nép javáért*, 1951 (társ szerző: Nicolae Moraru); *Kerge birka*, 1954.

— 150 éve, 1823-ban Nagybányán született PAP Zsigmond miniatűrfestő. Munkái közül a *Petőfi* és a *Jókai* az értékesebbek. (Mh. 1904. május 20. Nb) * (OI)

Július 21.

— 25 éve, 1948: A román-csehszlovák barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződés aláírása.

— 75 éve, 1898-ban Oak Parkban (Illinois) született Ernest HEMINGWAY. Nobel-díjas (1954) amerikai re-

